

De nieuwe Senaat

De zesde staatshervorming is een nieuwe stap in de federalisering van België. De gevolgen voor de Senaat zijn ingrijpend. In de nieuwe rol en samenstelling van de Senaat staat de deelname van de deelstaatparlementen centraal.

Enheidsstaat: 1831-1993

In 1831 was België een eenheidsstaat. De senatoren werden rechtstreeks verkozen. Alleen wie veel grondbelasting betaalde, was verkiesbaar. De Senaat vormde zo een conservatief tegengewicht voor de Kamer van volksvertegenwoordigers. Beide assemblees hadden dezelfde bevoegdheden.

Vanaf 1894 maken ook provinciale senatoren deel uit van de Senaat. Door deze decentralisering kwam de nationale besluitvorming dichterbij de burgers te staan.

Federale staat: 1993-vandaag

In 1993 werd België officieel een [federale staat](#). Naast de 40 rechtstreeks verkozen senatoren en de 10 gecoöpteerde senatoren wezen de gemeenschapsparlementen 21 gemeenschapssenatoren aan. De Senaat kreeg er specifieke bevoegdheden bij. Hij betrok de deelgebieden bij het federale beleid, onderzocht brede maatschappelijke vragen en waakte over de kwaliteit van de wetgeving.

In 2014 hervormt de [zesde staatshervorming](#) de Senaat opnieuw. Sinds de [parlementsverkiezingen](#) van 25 mei 2014 bestaat de Senaat uit 50 gemeenschapssenatoren en 10 gecoöpteerde senatoren. Er zijn geen rechtstreeks verkozen senatoren meer. De gemeenschapssenatoren worden aangewezen door en uit de [deelstaatparlementen](#).

Federale legitimiteit

In België zijn er twee federale wetgevende assemblees: de [Kamer van volksvertegenwoordigers](#) en de Senaat. De Kamer telt 150 rechtstreeks verkozen leden en belichaamt de democratische legitimiteit. De Senaat is de assemblee van de deelstaten: dit zijn de gemeenschappen en gewesten. De Senaat telt 60 leden en belichaamt de federale legitimiteit.

Assemblee van de deelstaten

In de Senaat werken verkozen vertegenwoordigers van de deelstaatparlementen mee aan de federale besluitvorming of nemen er een standpunt over in. De deelstaatparlementen vaardigen in totaal 50 van hun leden af naar de Senaat. De verkiezingsresultaten voor de gemeenschaps- en gewestparlementen bepalen de zetelverdelingen. Deze senatoren geven gestalte aan de dialoog tussen de deelstaten en de federale overheid. De 50 deelstaatsenatoren wijzen, op grond van de verkiezingsresultaten van de Kamer, 10 senatoren aan: de gecoöpteerde senatoren.

Deelstaten nemen deel aan federale besluitvorming

De senatoren nemen deel aan de federale besluitvorming. Ze behartigen hierbij de belangen van de deelstaten.

Wetgeving

De Senaat is, samen met de Kamer, ten volle bevoegd voor de Grondwet en de wetgeving over de organisatie en de werking van de instellingen van de federale staat en van de deelstaten.

Informatieverslagen

De Senaat kan ook informatieverslagen opstellen over (federale) vraagstukken die eveneens gevolgen hebben voor de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten..

Belangenconflicten

Nog steeds in de federale logica, bemiddelt de Senaat in eventuele belangenconflicten tussen de verschillende parlementen van het land.

Internationale parlementaire organisaties

Senatoren nemen ook deel aan internationale parlementaire organisaties.

Subsidiariteit

Net als de andere parlementen waakt de Senaat erover dat de Europese Unie geen initiatief neemt over een thema dat beter op een ander niveau behandeld wordt. Dat is het de subsidiariteitstoets.

Benoemingen in rechtscolleges

De Senaat neemt ten slotte deel aan een aantal benoemingen in hoge rechtscolleges (Grondwettelijk Hof, Raad van State, Hoge Raad voor de Justitie).